

ความเป็นมา   แต่งในสมัยรัชกาลที่ ๓

ผู้แต่ง   คุณสุวรรณ

ลักษณะการแต่ง   กลอนบทละคร

(ซ้ำ)* เมื่อนั้น

พระมะเหลเถไถมะไหลเถ
สถิตย์ยังแท่นทองกะโปลา
ศุขาปาละกะเปเล
วันหนึ่งพระจึงมะหลีกคึก
มะเหลเถไถไพรพริกมะริกเข
แล้วจะไปเที่ยวชมมะลมเต
มะโลโตไปเปมะลูตู
ตรีแล้วพระมะเหลจึงเปปะ
มะเลโตโคลคละมะหรุจู้
จรรจริตันตัดพลัดพลู
ไปสู่ปราสาทหัวโปลา ๖ คำฯ เพลงซ้ำ

๑ ร่าย ครั้นถึงจึงเข้าตะหลุดตุต
ก้มเกล้าเค้าคุดกะหลาด้า
มะเหลเถไถกราบไหว้ทั้งสองรา
จึงแจ้งกิจจามะเลาเตา
ด้วยบัดนี้ตัวข้ามะเหลเถ
ไม่สบายถ่ายเทกะเหงา
จะขอลาสองราหน้าเง้า
เที่ยวมะโลไปเป่าพนาวัน ๖ คำฯ

๑ เมื่อนั้น
ท่านหัวโปลาปะปาหั้น
กับนางตาลกะปาหลัน
ได้สดุดะรูปหั้นมะเลเท
มะลอกทอกบอกว่าจะลาไป
พนาป่าทำไมจะไหลเถ

มะเหลเถไถเอื้อเอื้อเอ็นเทียวเขื่อนแซ
จิงต๋รัสห้ามมะเหลเถมะเลทา
เจ้าอย่าไปไซเซกะเปลู
จงเอ็นตูพ้อเถิดมะไหลเถ
พระมะเหลเถไถเฝ้ามะเลาซา
ก็จำให้ลูกยามะลาปอง ๒๖คำฯ

๑ เมื่อนั้น

มะเหลเถไถทูลมาหาหงอกอง
จิงต๋รัสสั่งเสนากะजारอง
ให้ผู้ม้าป่าปองกะจิงกิง ๒๒คำฯ

๑ บัดนั้น

เสนารับสั่งกะจิงกิง
ไม่นั่งนิ่งวิ่งไปมะสิงตัง
มะลันตันครั้นถึงจึงบอกกัน
ว่าบัดนี้มีรับสั่งมะเหลเถ
ให้ผู้ม้าป่าเปกะหงันกัน
จะเสด็จเตีร็จเตรมะเลตัน
ว่าแล้วชวนกันมะแลงแตง ๒๔คำฯ

๑ ยานี้ ผู้กเบาฮานพานหน้ามะเหลเถเตา

เข็มสลักปักเปาะกะแง็งแกง
เตรียมทั้งพหลพลแบ่งแมง
แล้วไปทูลแถลงมะแรงตา ๒๒คำฯ

๑ ร่าย เมื่อนั้น

พระมะเหลเถไถมะไหลเถ
ได้ฟังเสนาทะเลาปา
เสด็จมาที่สรงมะลงโซ ๒๒คำฯ เสมอ

๑ โทน สระสรงทรงสุคนธ์ป็นตล็ก

ลูบไล้ไปปีกกะโจโก
สนับเพลาเชิงไชกะไรโจ
ภูษาสีสะโรกะโปลัน
เจียรบาดปักทองกะลองเต็ด
บั้นเหน่งเพชรสายสอดจรวดฉั้น
ฉล่ององค้อย่างน้อยกะปอยลัน
มะลงขวงปวงบั้นคั้นทองกร
มงกุฎแก้วแววามาราบรับ
กรรเจียกจันบั้นกับมะหลอนฉอน
ธำมรงค์จินตาคะราซอน
ตลุดดูอรชรมะลอนฉั้น
ดูเลียบเชียบเหลือบแลกะโปงโลง
งามดั่งบังโปงกำจันกัน
กะงวยกวยฉวยพระแสงมะแรงตัน

มอระดอกรั้้นขึ้นอาษา ๒๘คำฯ เชิดฉิ่ง

๑ ร่าย พร่อมหมุ่โยธาพะลาแหน
พลาหับนับแสนแน่นหนา
ได้ฤกษ์เล็กพหลมะลนทา
ออกจากภารากะปาโล ๒๘คำฯ กราว

๑ ชมดง พระชมเขาเนาเนินกะทรกกก
รุกขชาติดาชดคมะโหลโต
มะลาดันสาระพันกะลันโป
กะลาปียี่โถมะโยตัน
มะโยติงปริงปรางกลางสาบ
กลางสาตหาดหามะหลันบัน
มะลันปี่สี่เสียดประเหยียดกัน
ประยงค์แก้วแก้วนมะลันดา
มาลีตวงพงข้อมะลอร
มาลีชาตมาตข้อมมะรอนฉา
มะรินชิงจิงจ้อมะยอตา
มะยมเต็มเชื่อมลามะกาโล
มะกาลิงปิงปุมกะทุมท้อน
กะทิงถินกลืนขจรมะลอนโหว
มลิวันมันไมกมะโหลโก
กุหลาบแกมแนมโยทกาลี
กาหลงชงโคมะโยแป้ว
มะโยปมนมแมวมะแลวฉี
มะไลยฉาวสาวหยุคมะลุดลี
มลิลาสารภีมะลิโซ
พระชมบักขากาลาซอน
กะลาฉินบินว่อนกะลอนโฉ
กะลิงเฉียบเหยียบแต้วเค้าแมวโม
เค้าเมงหมิ่นผินโผพะโวตา
พะวาติบจิบจาบคาบไซ้
ขาบเคียงเขาไฟโกลธา
ถลาโถมโถมจับมารับกา
รับกันจำพันจากะสาลม
กะสาเลนเบญจวันมะลันปี
มะลันโปโนริมะลีสม
มะลาโสนโกญจากระทาหม
กะทาเทืองเงืองมมะลมปา
มะลาปิงคั้งโคลงอีโคงแล่น
อีลุ่มลืออันกะแรนฉา
กะเรียนฉาบคาบคั้นมะรันบา
มาร่อนบินกินหว่ามะลาแซง
มะลาขัดสั้ววากระสาสูง
กระแสเสียงเถียงยุงกระรุงฉ่าง
กะรอกฉวยกล้วยไม้ดูไ่วาง

ดูเหว่าหวานขานแข่งระแวงวัง
ระเวงแว่วแจ้วเจ็ยระเรื้อยร้อง
ระเรื้อยรี้มี้ก้องมะลงกั้ง
มะเลียบกั้งทั้งถ่อนมะลอนกั้ง
มะเลนกั้งชิงรังมะลึงโต
มาโลตเต้นเม่นหมีชะนีบ้าง
ชะนีแบดแรดข้างกะงาโก
กะแหงนเกยเสยแทงทะโยงโย
ทยานโยกโคกโสทะโลเป
ทลายบ่นกล่นเกลื่อนทะเลินเท่า
ถลาโถมถลุ่มเท่าทะเลาเส
ถลันส่าถลั่วสวระยวบเย
ระย่ำทับเหมะเลทอน
มะไลโทโคถึกมรีกคี่
มรีกคาวาซีมะหลอนฉอน
มาลบเชื้อเสื่อสิงห่มะหิงษ์จร
มหาใจไกรสรมะลอนชา ๒๘คำฯ เชิด

๑ (สมิงทอง) เมื่อนั้น

พระมะเหลเถไถมะไหลเถ
เพลิดเพลินฤทัยมะไลทา
ลีมทุกข์ศุขามะลาจี
ละเลิงจนสนธยาหัดคง
หัดดับลับลงคิริศรี
พระจึงมีสิงหนาทประภาษพี
สั่งพวกเสนีมะลีทา
ให้ยั้งยังพหลกะรณจง
กะร้อมขอมล้อมวงมะรงฉา
แล้วให้ช่วยกันมะรันทา
มะเรทับลับพลาพนาลี ๒๖คำฯ

๑ (ราย) บัดนั้น

เสนารับสั่งมาลั้งปี
มะลุกปุกคูกเข้ามะเลาตี
มะรันทั้งดั่งมีมะลีทา
เกณฑกัณฑ์พันแฝกมะแลงแจง
คัตขุดลุดแข่งมาแลงฉา
กะรับขับสรรพเสรีจมะเร็จตา
สำเร็จตามบัญญัติมะลาเท ๒๔คำฯ เจรจา

๑ เมื่อนั้น

พระมะเหลเถไถมะไหลเถ
เสด็จขึ้นลับพลามะลาเท
มะไหลถอนนอนเอ้ทะเวกา ๒๒คำฯ

๑ (ข้า) ทะเวศกายคายนันรัฐจวน

ร้อนใจใคร่ครวญหวนหา

นวนโหยโดยดั้นในวิญญา
วิญญาจากปรัมมะราโท
มาแรมทางกลางป่าพนาดอน
พนาแดนคิงขมระยอนโถ
มาเย็นเฉื่อยเรื่อยร้างน้ำค่างโพ
น้ำค่างพรมลมโวมะโรตอน
มารื่นต่างนางในรำไฟพัด
รำเพยเพียงเคียงรัตนบัจฐรณ์
ปรมที่ศรีไสจะไลซอน
จนหลับชิตสนิทนอนมะลอนชา ฯ๘คำฯ ตระ

๑ ยานี้ มาจะกล่าวทไป
ถึงท้าวหัสไนยมะไหลถา
สถิตย์ที่วิมานมะลานชา
กายาร่มร้อนมะลอนจี
จึงเล็งทิพนตรมะเลดป่า
ในชมพูแผ่นหล้ามะลาถี
เห็นพระมะเหลเถเทเวที
มาแรมร้างค่างที่มะลีไซ
เพราะไม่มีคูจรูสม
เสวยรมย์ราชามะลาไส
ผู้เดียวเปลี่ยววงศ์มะลงไต
จำเราจะไหมะไลทา
อันลูกท้าวไหมะไลที่
เลิศล้ำนาริมะลีถา
ชื่อนางตะแลงแกงมะแลงกา
วาสนาควรมะลูตอง
อัมรินทร์จินตนาแล้วลาเขต
เหาะระเห็จจากวิมานมะลานถอง
มายังกรุงไกรมะไลทอง
โดยจิตคิดปองมะรองแหง ๑๐ คำฯ เหาะ

๑ ร่าย ครั้นถึงซึ่งการามะลาตั้ง
โกสิย์ลงยังมะลั้งแตง
เข้าไปในปรางค์มะรางแหง
อ้อมองค์ตะแลงแกงตะแลงมา ๒ คำฯ
๑ เหาะลิวปลิวฟ้ามาฉับพลัน
ถึงพลับพลาสุวรรณมะลันถา
วางองค์ลงไกลมะไลชา
อัมราพินิจมะลิตจุ ๒ คำฯ

๑ (ชมโฉม) งามดั่งสุริยันมะลันตอน
เคียงดวงศศิธรรมะลอนดู
จะดูไหนวิโลกะไรดู
สมสองครองคูจะลูเจ
ดูโฉมตะแลงแกงแมลงกั๊ด
งามดั่งเพชรรัตนมะลัดเถ

งามพระมเหลไถมะไลเท
ตั้งสุวรรณอันเอเลเสทา
สมวงศ์ทรงศักดิ์จักรพรรดิ
สมเชื้อเนือกษัตริย์มะลัดธา
สมทรงคงครองกะรองปา
เป็นมหาจรโรงมะโรงกี
แล้วท้าวหัสโนยมะไลธา
ก็ออกจากพลับพลาพนาศรี
สำแดงแผลงอิทธิฤทธิ์
ไปสู่ที่วิมานมะลานทา ๒๘คำฯ เชิด

๑ ร่าย เมื่อนั้น

พระมะเหลเถไถมะไลธา
ผวาตื่นพื้นจากมะรากปา
เห็นนางกัลยามะลาที ๒๒คำฯ

๑ (ชมโฉม) พระเพงพิณจมะลิตดัก

ประไพพัศตร์เพียงจันทร์มะลันถิ
อรชรอ่อนแอ้นมะแรนจี
เลิศล้ำนารีมะลิตา
ฤาหนึ่งนางในมะไลจิก
พระไพโรฤกษ์พระไทรมะไลตา
แก่งจำแลงแปลงกายมะไลธา
มาหลอกล่เห็นมามะลาตม
ฤาหนึ่งยักษ์ขินีผีไพร
มาคิดปองลงใจมะไลถม
จึงทรงโฉมโสภามะลาตม
จำจะปลุกชวนชมขึ้นลมปู ๒๖คำฯ

๑ ร่าย คิดพลางทางอิงมะลึงออง

ค้อยประคองปลุกนางมะลาตม
เจ้างามชื่นตื่นเถิดมะลิตต
แล้วเล่าโลมโฉมตรุมะลูเตา ๒๒คำฯ

๑ เมื่อนั้น

โฉมนางตะแลงแกงมะแลงเก้า
ลิมเนตรเห็นองค์มะลึงเท
นงเยาว์เคื่องขัดปัดกร
เออโฉนโยทำกะล้ากัก
มาหาญหักไม้เกรงมะเลงฉอน
ข้าอยู่ถึงภารากะลาตอน
ไปปลักพามาขอมะลอนไชย ๒๔คำฯ

๑ เมื่อนั้น

พระมะเหลเถไถมะเหลเถไถ
ได้ฟังพจนมะลาไท
ภูวไนยจึงมีมะลิตา ๒๒คำฯ

๑ โอ้โลม โฉมเฉลา

ที่จะเล่าให้แจ้งมะแลงเก้า

เดิมทีพี่จากมะรากกา
มาเที่ยวเล่นป่ามะลาไซ
พอค้าย่าแสงมะแลงซอน
พี่ตะหลุดหุดนอนมะลอนไฉ
เป็นกุศลคลจิตมะลิตไท
เคียงได้เคียงคุ่มะลูทอง
ชรอยว่าเทวีญมะลันที
อ้อมองค์มารศรีมาสสอง
จึงได้ประสมมะลอบอง
นวน้องเจ้าอย่าเงินมะเลนใจ ฯ๖คำฯ

๑ ร่าย เมื่อนั้น

โฉมนางตะแลงแกงมะแลงโก
ได้ฟังถ้อยคำมะลาไท
ทรมวยจึงตอมมะลอบที
ไปว่าเอาเทวีญมะลันตุ
เหมือนหนึ่งใครไม่รู้มะลูถึ
เมื่อครั้งไรใครพมะลาชี
ภูมีเก็บเอามาเลตา
แล้วนางแคนซัดมะลัดตอน
เคื่องค้อนภูวโนยมะไหลถา
น้อยถุานันน่าเชื่อมะเรือปา
มาเศกแสรงแก้งว่ากะลาเกา ฯ๖คำฯ

๑ เมื่อนั้น

พระมะไหลเถมะเหลเถ
เห็นนางกัลยามะลาเตา
จึงตรัสโลมเล้ามะเลापอน ฯ๒คำฯ

๑ ชาตรี ดูก่อนโฉมตรุมะลูถึ

เวทิมิเชื่อมะเหล็ถอน
อันพระอุณรุทมะลูตซอน
เทวาก็พจรมะลอนเกา
ไปสมสร้อยอุษามะลาตีก
โฉมยงจึ่งนิกมะลิกเกา
นี้บุญของพี่ยามะลาเตา
จึงพาเจ้ามาสมะลอมเต
ว่าพลางทางถดมะหลดติด
อย่าอายเอียงเบี่ยงบิตมะลิตเป
นางป้องบัตหัตถามะลาเท
มะโลโตไปเปมะเลตุง
สองภริมย์ชมเชยมะเลยปม
สำราญรมย์รื่นเริงมะเลิงตุง
สัพยอกหยอกเย้ามะเลาชุง
สมสวาดีมาตมุงมะลุงแขง ฯ๘คำฯ โลม

๑ ร่าย ครั้นรุ่งรางสว่างแสงมะแลงทอง

สกุณาราร้องมะรองแฉง

พระตื่นจากไสยาศน์ลาดแหง
ชวนองค์ตะแลงแกงมะแลงกง
สรรสร้งักตรามะลาเต็ด
สรรพเสร์จออกจากมะลากัง
พร้อมหมู่ทหารมะลานปง
ก้มเกล้าเคำคองมะลงแตง
พระจึงมีสิ่งหนาทะมาตจู
เหวยหมู่ทหารมะลานแฉง
จงตรวจเตรียมโยธามะลาแกง
ตามตำแหน่งของโครมะโลที่ ๖ คำ

๑ บัดนั้น

เสนารับสั่งมะลั้งปี
ต่างชะแ่งแลตุมะลูจี
พาที่เบี้ยวบ้วยมะลุยตุง
แล้วมาเร่งรัดจัดเจ้า
พร้อมพรั่งตั้งเกำมะเลาปึง
คอยพระมะเหลเถไถมะไลทุง
ต่างนายหมายมุ่งจะลุงทา ๖ คำ

๑ เมื่อนั้น

พระมะเหลเถไถเถถา
ชวนนางตะแลงแกงมะแลงกา
ขึ้นทรงคชามะลากูย
ออกจากพลับพลามะลาโท
ทวยหาญขานโห้ตะลุยบ้วย
ดัดคั้นบันบุกปุกปูย
อีหลุกขลุกขลุยมะลุยปอย ๖ คำ เชิด

๑ มาจะกล่าวบทไป

ถึงท้าวไทสุรามะลาก้อย
มรยาคาดขาดเชื้อสะเรือดอย
สุราต้องกองกอยพะลอยไซ
เพราะลอบขมนางฟ้าสลาไสต
ศุลีซ้าทำโทษมะโดดไซ
มาตัวขาดอาจองทะลงใจ
เทียวไลจับสัตว์ไพรสะไรกรุง
สุรากินสิ้นซากมยากทุกซ์
กำลังอยากบากบุกมะลูกปึง
มาแลปะมะเหลเถไถสะไรซุง
สุราชาติมาตมุงมะรุงแซง
มราชัยกัย้องมาลองดู
มาลอบด้อมค้อมอยู่พะดูแฉง
พอได้ที่ลีลามะหมแหง
มะฮีกทำสำแดงแทงกี
ถลาภายหมายมันมะลันจ้อง

พระมะเหลเถไถ

เขียนโดย ภาษาสยาม

วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 07:45 น. - แก้ไขล่าสุด วันอังคารที่ 28 ตุลาคม 2008 เวลา 08:28 น.

มะเหลจ้บร้งสรองกี
สุราก้อยถอยท่ามะลารี
มะเหลรูกคลูกคลีประชีไซ
ประชิดชิงอาวุธยุทธนา
ยักษ์ทงทรงคทาตะลาไป
ตลบป้องคล่องแคล่วมะแลวไท
มะलगที่หนีโล่มะไลทอง ๖๑๒คำฯ (เชิด)

พระมะเหลเถไถ